

Nurmijärven kuntakonsernin osavuosikatsaus 1.1.-30.6.2020 ja talousarviomuutokset

Kunnanhallitus 14.09.2020 § 182
1240/02.02.00/2020

Hallintosäännön 60 §:n mukaan toiminnan ja talouden toteutumisesta raportoidaan toimielimille kunnanhallituksen hyväksymien talousarvion täytäntöönpano-ohjeiden mukaisesti.

Vuoden 2020 talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaan kunnan toimialat, liikelaitokset ja tytäryhteisöt raportoivat toiminnan ja talouden toteutumisesta osavuosikatsauksissa neljännesvuosittain. Osavuosikatsaus ajalta 1.1.-30.6.2020 annetaan valtuustolle syyskuussa. Osavuosikatsauksessa esitetään toteumatiedot käyttötaloudesta, investoinneista ja kuntastrategiasta johdettujen vuositavoitteiden toteutumisesta. Lisäksi osavuosikatsauksiin sisältyy päivitetty tilinpäätösennuste.

Kunnan hallintosäännön 61 §:n mukaan talousarvion muutosehdotukset esitellään pääsääntöisesti valtuustoon raportoitavien osavuosikatsausten yhteydessä.

Talousarvion toteutuminen 1.1.-30.6.2020

Kesäkuun loppuun mennessä kunnan talous on käyttötalouden osalta toteutunut talousarviossa. Palvelutuotannon nettomenoja kuvaava toimintakate on kesäkuun tilanteessa ollut -107,7 milj. euroa toteumaprosentin ollessa 49,5 prosenttia.

Tulorahoituksen osalta verotuloja on kertynyt yhteensä 99,6 milj. euroa toteumaprosentin ollessa 48,3. Koronan arvioidaan heijastuvan kuntien verotuloihin vasta toisella vuosipuoliskolla, kun yksityisellä sektorilla ennen lomakautta sovitut lomautukset aktivoituvat. Myös mahdolliset irtisanomiset voivat painottua kesän jälkeiseen aikaan, mikäli rajoitusten purusta huolimatta elpyminen elinkeinoelämän puolella ollut liian hidasta kesästä alkaen.

Valtionosuuksia on kertynyt kesäkuun loppuun mennessä 19,7 milj. euroa toteumaprosentin ollessa 53,4. Valtionosuuksien toteumaa nostaa verotulojen maksun lykkäysmenettelyn kompensatio, jota valtio on maksanut kunnille valtionosuusjärjestelmän kautta toukokuusta lähtien. Kompensatioerä poistuu kuluvan vuoden jälkeen ja vähennetään ensivuoden valtionosuuksista. Siten kompensatiolla ei ole kunnan taloutta elvyttävää vaikutusta.

Suurin osa rahoitustuottojen ja -kulujen eristä realisoituvat vasta jälkimmäisellä vuosipuoliskolla, mistä johtuen alkuvuoden toteumissa on merkittäviä poikkeamia suhteessa talousarvion tasaiseen vuosineljänneskertymään. Rahoitustuottojen ja -kulujen arvioidaan toteutuvan vuoden loppuun mennessä talousarvion mukaisesti.

Investointeja on ensimmäisen vuosineljänneksen aikana toteutettu 12,4 milj. eurolla toteumaprosentin ollessa 33,1 prosenttia. Useampaa hanketta joudutaan siirtämään ainakin loppuvuoteen tilakeskuksen henkilöstövajeesta johtuen.

Lainakannan muutos on kesäkuun lopun tilanteessa ollut 15,5 milj. euroa. Pitkäaikaisia lainoja on nostettu 20 milj. euroa ja lyhennetty 4,9 milj. euroa. Lyhytaikaisten lainojen muutos on ollut 0,4 milj. euroa. Lainakanta on ollut väliaikaisesti talousarvion mukaista lainakannan muutosta korkeampi, sillä osa lainojen lyhennyksistä on erääntynyt vasta kesäkuun jälkeen, jonka myötä lainakannan muutos on tasaantunut talousarvion tasolle.

Strategian vuositavoitteiden toimeenpano on käynnistynyt suunnitelman mukaisesti ja toteumatieto on raportoitu tarkemmin osavuosikatsauksessa.

Tilinpäätösennuste 2020

Alkuvuoden suotuisasta talouden kehityksestä huolimatta tilinpäätösennuste on kääntynyt synkäksi. Alun perin noin 6,9 milj. euroa ylijäämäiseksi laadittu talousarvio on nykyennusteiden perusteella kääntymässä noin 2,9 milj. euroa alijäämäiseksi. Tilinpäätösennusteesta puuttuvat vielä mahdolliset toimitilojen alaskirjaukset, joiden tulosvaikutus voi nousta yli miljoonaan euroon. Alaskirjattavat kohteet esitetään kolmannessa osavuosikatsauksessa. Tilinpäätösennuste on parantunut ensimmäisestä osavuosikatsauksessa 5,3 milj. euroa, jota selittää pääasiassa ensimmäisen vuosineljänneksen jälkeen päätetyt valtion koronatuetoimet kuntataloudelle. Nurmijärven osalta tuet ovat yhteensä 8,2 milj. euroa.

Kunnan toimintakatteen arvioidaan heikentyvän alkuperäisestä talousarviosta noin 8,6 milj. euroa. Tätä selittää koronan vaikutukset toimintatuottoihin ja –kuluihin. Sosiaali- ja terveystenonjen ennusteen muutos selittää valtaosin arvioidun toimintakatteen heikentymisen. Kuluva vuoden talousarviossa sosiaali- ja terveyspalvelujen budjettiin kohdistuu merkittävä korotuspaine, sillä budjetti alittaa edellisvuoden tilinpäätöstason noin 7,3 milj. eurolla. Ensimmäisessä osavuosikatsauksessa sosiaali- ja terveystenonjen tilinpäätösennuste nostettiin vuoden 2019 tilinpäätöksen tasolle, mutta toisessa osavuosikatsauksessa ennustetta on täsmennetty oletetulla kasvulla, joka on 2,7 milj. euroa.

Lisäksi ennusteessa on kunnan oman palvelutuotannon osalta huomioitu muun muassa noin 0,8 milj. euron nousupaine KELA:n työmarkkinatuen kuntaosuuksissa sekä maan myynti- ja vuokratuottojen lasku 0,5 milj. euroa. Sivistys- ja hyvinvointitoimialalla toimintakatteen arvioidaan toteutuvan alkuperäistä talousarviota noin 1,2 milj. euroa parempana, jota selittävät tulosalueilla käyttämättä jäävät määrärahat ja Aleksian laskutuksen pienentyminen poikkeuksellisen kevään vuoksi. Määrärahoja arvioidaan säästyvän monesta eri kohteesta, kuten henkilöstökuluista, majoitus- ja ravitsemuspalveluista, kotihoidon tuesta ja asiantuntijapalvelujen ostoista.

Verotulojen on arvioitu Kuntaliiton syyskuun veroennustekehikon perusteella laskevan alkuperäisestä talousarviosta 9,5 milj. euroa, joka on 3,6 milj. euroa ensimmäisen osavuosikatsauksen ennustetta parempi. Parannuksesta huolimatta pudotus on huomattava alkuperäiseen talousarvioon nähden ja taustalla vaikuttavat erityisesti koronasta keväällä aiheutuneet rajoitustoimet, palkansaajien lomautukset ja irtisanomiset sekä taloudellisen aktiviteetin yleinen hidastuminen ja epävarmuus. Valtionosuudet tulevat nousemaan alkuperäisestä talousarviosta noin 7,9 milj. euroa, jota selittää pääasiassa valtion kuluva vuoden koronatuot Nurmijärven kunnalle.

Tilinpäätösennusteessa vuosikatteen arvioidaan asettuvan 16,7 milj. euroon alittaen alkuperäisen talousarvion noin 10,3 milj. eurolla. Investointien tulorahoitus pohjaa kuvaavan vuosikatteen merkittävä heikentyminen johtaa talousarviossa ennakoidun lainanottotarpeen nousuun, mikäli kasvavaa rahoitustarvetta ei kateta kassavaroja supistamalla. Ennusteessa kunnan lainakannan muutoksen arvioidaan, vuosikatteen heikentymisestä huolimatta, asettuvan alkuperäisen talousarvion tasolle 10,2 milj. euroon. Tällöin kunnan lainakanta asettuisi 210 milj. euroon. Tarve lainanoton talousarviomuutokselle arvioidaan syyskuun osavuosikatsauksessa, kun ennusteet käyttö- ja investointitaloudesta sekä tulorahoituksesta tarkentuvat.

Investointien ennustetaan tässä vaiheessa alittavan talousarvio noin 2,2 milj. eurolla, koska useampaa hanketta joudutaan siirtämään ainakin loppuvuoteen tilakeskuksen henkilöstövajeesta johtuen.

Tilinpäätösennusteeseen sisältyy vielä merkittäviä epävarmuuksia, sillä esimerkiksi koronan lopullisten vaikutusten arviointi sosiaali- ja terveystalouteen on erittäin haastavaa. Myös Kuntaliiton verotuloennusteeseen sisältyy epävarmuuksia, sillä kansantalouden kehityksen ennustaminen on poikkeuksellisen haastavaa Koronasta johtuen. Lisäksi paikallistalouksien välillä voi olla merkittävää vaihtelua siinä, miten korona on vaikuttanut elinkeinoelämään ja yksityistalouksiin, joka osaltaan heikentää valtakunnallisten ennusteiden sovellettavuutta paikallistalouden ennustamisessa.

Esitettävät talousarviomuutokset käyttötalousosaan

Vuoden 2020 talousarviossa käyttötalous on valtuustoon nähden sitova pääsääntöisesti toimialoittein, että sitovuus on toimintatuottojen ja -kulujen erotus eli netto (toimintakate). Toimialan sisällä voidaan talousarviomuutoksia tehdä toimialajohtajan päätöksellä, kuitenkin niin, ettei valtuuston vahvistama toimialatasoinen toimintakate muutu.

1. Sivistyslautakunta on esittänyt, että koulutuspalvelujen palvelujen ostojen määrärahaa vähennetään 458 286 euroa, jota selittää koronan rajoitustoimien vaikutukset aterihuollon ostojen vähentymiseen Aleksia liikelaitokselta. Lisäksi lautakunta on esittänyt vähennettävän kirjasto- ja kulttuuripalvelujen palveluiden ostoista 7 474 euroa ja nuorisopalvelujen palveluiden ostoista 1 259 euroa.
2. Aleksia liikelaitoksen johtokunta on esittänyt, että koronasta johtuen toimintatuottoja vähennetään 500 000 euroa ja toimintakuluja vähennetään 200 000 euroa.
3. Rajamäen Uimahalli Oy on esittänyt valtuustolle, että koronan aiheuttamista taloudellisista tappioista johtuen kunnan toiminta-avustusta esitetään nostettavan 120 000 euroa, jolla turvataan yhtiön maksuvalmius loppuvuoden osalta.

Esitettävät talousarviomuutokset investointiosaan

Vuoden 2020 talousarvion investointiosassa määrärahojen ja rahoitusosuuksien erotus (nettomääräraha) on sitova valtuustoon nähden hankekohtaisesti. Pääsäännöstä poikkeavat talonrakennushankkeet, joissa tekninen lautakunta voi tehdä talonrakennushankkeiden kesken vähäisiä määrärahasiirtoja, sillä edellytyksellä, että valtuuston päättämät hankkeet toteutetaan talousarvion mukaisessa laajuudessa.

1. Tekninen lautakunta on esittänyt valtuustolle (20.8.2020 § 47) tehtäväksi talonrakennushankkeisiin taulukossa esitetyt määrärahamuutokset yhteensä -605 000 euroa.

Talonrakennus 18491001

Kohde	TA 2020	Muutos	TA 2020 + muutos
18410003 Terveyskeskuksen peruskorjaus, osa C	100 000	20 000	120 000
18410601 Kunnanvirasto, talotekniikka- ja muutostyöt	800 000	-600 000	200 000
Pienet talohankkeet			
18410714 Muut pienet hankkeet	30 000	5 000	35 000
18410770 Rajamäen koulu, rak c	150 000	4 000	154 000
18410772 Rajakaari korjauksia	35 000	36 000	71 000
18410774 Taaborin sosiaali-tila	75 000	-45 000	30 000
18410776 Urheilupuiston koulu korjaukset	65 000	200 000	265 000
18410781 Lepsämän koulun jätevesipuhdistamon uusin	80 000	-50 000	30 000
18410782 Kirkonkylän pk, Toreenintie 2	80 000	-25 000	55 000
18410784 Pihat: Mäntysalon koulu	300 000	50 000	350 000
Prioriteettikohteiden hankesuunnittelu			
18410901 Tornitien päiväkoti, uudisrakennus	50 000	-30 000	20 000
18410902 Kirkonkylän päiväkoti, uudisrakennus	50 000	-30 000	20 000
18410904 Rajakaaren projekti	100 000	-70 000	30 000
18410908 Lukio hankesuunnitelma	100 000	-70 000	30 000
		-605 000	

2. Tekninen lautakunta on esittänyt valtuustolle (20.8.2020 § 47) tehtäväksi kunnallistekniikan hankkeisiin taulukossa esitetyt määrärahamuutokset yhteensä -1 416 000 euroa.

Kunnallistekniikka 18493001

Kohdenro	Kohde	TA 2020	Muutos	TA 2020 + muutos
18430001	Heinoja 1 (rahoitusosuus)	-330 000	330 000	0
18430002	Krannilan alue	50 000	50 000	100 000
18430006	Kylänpään alue	350 000	250 000	600 000
18430011	Vanha Klaukan alue	2 125 000	-125 000	2 000 000
18430029	Ylitilantien liikenneturvallisuuden parantami	195 000	45 000	240 000
18430030	Viirinlaakso II	50 000	-25 000	25 000
18430036	Vanhan sähkölaitoksen ympäristö	50 000	-50 000	0
18430037	Jokimetsä	50 000	-50 000	0
18430038	Hellapolun alue	50 000	-30 000	20 000
18430201	Ilvesvuori, pohjoinen työpaikka-alue	250 000	-200 000	50 000
18430204	Altian työpaikka-alue	835 000	-535 000	300 000
18430307	Rakennettujen tiealueiden vihertäminen	15 000	10 000	25 000
18430404	Liikunta-, luonto- ja retkeilyreitistö	100 000	45 000	145 000
18430705	Metsä-Tuomelan jäteasema ja maankaatopaik	1 136 000	-786 000	350 000
18430823	Kirkonkylän skeitti "Bueno"	25 000	10 000	35 000
18430826	Sääksin tykkilumilatu, sähkö ja vj	80 000	-40 000	40 000
18430827	Ulkkokuntolukesukset	40 000	40 000	80 000
18430828	Isosuo luontopolku	30 000	-30 000	0
18430902	Luhtajoentie välillä Viirintie-Kunnarinmutka	50 000	-25 000	25 000
18430911	Klaukkalan ohikulkutien suunnittelu	3 700 000	-200 000	3 500 000
18430913	Yleisten teiden kevyen liikenteen verkosto	400 000	-100 000	300 000
			-1 416 000	

Esittelijä

Kunnanjohtaja

Esitys

Kunnanhallitus:

1. merkitsee Nurmijärven kuntakonsernin osavuosisikatsauksen 1.1.-30.6.2020 tiedoksi ja esittää sen edelleen valtuustolle tiedoksi sekä

2. esittää valtuustolle, että vuoden 2020 talousarviota muutetaan lautakuntien ja liikelaitoksen johtokunnan esitysten mukaisesti seuraavasti:

2.1 koulutuspalvelujen palveluiden ostojen määrärahaa vähennetään 458 286 euroa, kirjasto- ja kulttuuripalvelujen palveluiden ostojen määrärahaa vähennetään 7 474 euroa ja nuorisopalvelujen palveluiden ostojen määrärahaa vähennetään 1 259 euroa.

2.2 Aleksia liikelaitoksen toimintatuottoja vähennetään 500 000 euroa ja toimintakuluja vähennetään 200 000 euroa.

2.3 Rajamäen Uimahalli Oy:n toiminta-avustusta nostetaan 120 000 euron.

2.4 talonrakennushankkeiden investointimäärärahoihin toteutetaan teknisen lautakunnan ehdottamat muutokset edellä selostusosan taulukossa kuvatulla tavalla, määrärahamuutosten ollen yhteensä nettona -605 000 euroa.

2.5 kunnallistekniikan hankkeiden investointimäärärahoihin toteutetaan teknisen lautakunnan ehdottamat muutokset edellä selostusosan taulukossa kuvatulla tavalla, määrärahamuutosten ollen yhteensä nettona -1 416 000 euroa.

Valmistelija

talousjohtaja Ville Rajahalme, puh. 040 317 2080
taloussuunnittelupäällikkö Erno Kontio, puh. 040 317 2071

Päätös

Esitys hyväksyttiin seuraavin muutoksin:

1. Päätettiin tehdä tekninen korjaus osavuosisikatsukseen sivulle 36, kohtaan Palojoen osayleiskaava. Teksti korjataan kuulumaan ”Toteutuminen: Palojoen osayleiskaavan laatiminen odottaa kaavoituksen kehittämistyöryhmän linjausta ja luottamuselimien mahdollisia päätöksiä asiassa maaseutualueiden kaavan laatimisen periaatteista.”

2.3 Kunnanhallitus päätti yksimielisesti, että Rajamäen uimahallilta pyydetään lisäselvityksiä toiminta-avustukseen liittyen ja lisäselvitysten jälkeen tehdään päätös toiminta-avustuksen myöntämisestä.

Pöytäkirja tarkastettiin tämän pykälän osalta kokouksessa.

Jakelu

Valtuusto
Lautakunnat
Liikelaitosten johtokunnat
Konserniyhtiöt
Kunnanjohtajan johtoryhmä
Toimialojen johtoryhmät
Liikelaitosten johtoryhmät
Talouspalvelut